

RAJAN

Rita Dahl

YLITYKSIÄ

Rajanylityksiä

RAJAN **Rita Dahl** **YLITYKSIÄ**

© Rita Dahl, 2020

Kansi ja taitto Kalle Pyyhtinen

Kustantaja: BoD – Books on Demand, Helsinki, Suomi

Valmistaja: BoD – Books on Demand, Norderstedt, Saksa

ISBN: 978-952-80-2261-9

Tekijä kiittää apurahoittamisesta Taiteen
keskustoimikuntaa, Vantaan kaupunkia, Alfred
Kordelinin rahastoa sekä Nihil Interitiä ja Arte Studio
Ginestrelleä rauhallisista viimeistelypuitteista Subasio-
vuoren luonnonpuistossa sijaitsevassa residenssissä.

SISÄLLYS

DIKTAATTORIN VARJO	9
<i>Cartagena de Indias, Kolumbia</i>	
KUOPPA	16
<i>Bukarest, Neptun ja Curtea de Arges, Romania</i>	
ULUKU PEPE	24
<i>Lagos, Nigeria</i>	
SUKUKALLEUKSIEN PALJASTAJA	31
<i>Paris, Hilton</i>	
ÖLJYPOHATAN LAHJA	38
<i>Aleksandria, Egypti</i>	
RAJANYLITYKSIÄ	46
<i>Kairo, Egypti</i>	
KALASTAJA BUSSIPYSÄKILLÄ	53
<i>Nepi, Italia</i>	
LA CUCARACHA	58
<i>Oaxaca de Juárez, Meksiko</i>	
IKUINEN KARNEVAALI	70
<i>Belo Horizonte, Brasilia</i>	

PIIKKILANKA-AIDAN TAKANA	74
<i>Curitiba, Brasilia</i>	
KOHTALOKAS VIKÄ	79
<i>Rio de Janeiro, Brasilia</i>	
ILHAS MARAVILHOSAS	86
<i>Ilha do Paquetá, Rio de Janeiro, Brasilia</i>	
KIPPURASORMET TAIGAN YLLÄ	95
<i>Hanti-Mansijsk, Siperia</i>	
MINAREETTIEN KUTSU	107
<i>Istanbul, Turkki</i>	

DIKTAATTORIN VARJO

Cartagena de Indias, Kolumbia

Paita liimautui selkään, kainaloiden kohdalle muodostui kaksi suurta ruskeaa, läpitunkevaa ja tuoksuva plänttiä. Eränmaankuiva suu kaipasi juomista, otsa pisaroi hikeä, valtoimenaan virtaavaa tervehdyttävää ruumiinnestettä armottoman auringon paahtaessa kasvoni punaiseksi omenaksi. Koste tropiikki palautti hengen ruumiin yhteyteen melkein kadottamallani tavalla.

Talot oli maalattu elämän väreillä, oranssilla, vaaleanvihreällä, keltaisella, olin unohtanut kirkkaat pastellit kauan sitten, sillä siellä mistä tulen, niitä ei uskalleta käyttää. Kaikki oli harmaata ja valkoista, värikkyyttä karteltiin aivan kuin unettavalla värittömyydellä haluttaisiin tappaa elämä sisältä ja ulkoa. Molemmilta puolin kuolleen aistit eivät toimi: arjesta tulee tasaista, ennustettavaa. Sitä eivät kurittomat impulssit häiritse eivätkä aistit harhauta.

Miten voi muistaa sellaista, mitä ei voi kokea? Todellisuus rakentui kokemistani asioista, ympärille kerääntyvistä

vaivalloisista ahdistelijoista, maailmani rajautui pieneen siirtomaakauppaan sipsipusseja rapistellessani. Ne olivat juuri oikeankokoisia. Virvoitusjuomia oli kaikkialle levinneestä tutusta Coca-Colasta ja Spritestä paikallisiin houkuttelevampiin erikoisuuksiin. Uusi väri herätti paremmin mielenkiinnon, tartuin siihen. ”Excuse me”, ääni esitti kuuluvasti, mutta se kuului miehelle, enkä jaksanut kääntyä katsomaan puhujaa.

Heitä riitti, miehiä huutelemaan, viheltämään, viittoilemaan ja elehtimään saaliille, joka oli näillä leveysasteilla aina naaras. Pohjoisessa kehonkieli korvattiin tujakalla kahmaisulla perseestä tai rintoihin takertuvalla käsiparilla. Suora toiminta oli perinteisesti valttia vähäpuheisemmassa mutta yhtä kiihkeässä kulttuurissa. Puhe kanavoitiin tekoihin välivaiheiden jäädessä vähemmälle. Tropiikissa jokainen teko vaati paljon energiaa, siksi niitä piti miettiä kauemmin. Hitaampi valmisteleminen edelsi kuumempaa ja pikaisempaa kiehumisvaihetta.

Silti yhtä kalliissa ja kalliimmissa pastelliväribareissa ja -ravintoloissa saalistajat ja uhrin kiehnäsivät toistensa lähettyvillä kosteanviileällä olutpullolla kohdetta ohimennen sipaisten. Merkinannon jälkeen syötti oli heitetty veteen ja oli odotettava kalan liikkeitä. Joskus ei tapahtunut mitään, toisinaan reaktiot yllättivät ja saaliiksi aiottu käveli baarista tai manifestoi kulkemalla saalistajan ohi läimäyttäen tätä kyynärvarteeseen, pahimmassa tapauksessa sylkäisten päin kasvoja. Latinot olivat villejä ja vapaita, varsinkin mestitsit, kuten tuo ukonkõiriläs jonka ääni oli yhtä massiivinen kuin maha, ja juuri mestitsejä Cartagenassa vilisi.

”Rita Dahl kuvaa lukijaa miellyttämättä
kohtaamisia, joissa sukupuoli on vankila ja joissa
ihmisellä ei ole arvoa henkisenä tai ajattelevana
olentona vaan kaupankäynnin välineenä.”

Elo Viiding

Rajat ylittäviä tarinoita karnevalistisesta Brasiliasta,
mielensisäiseltä Mustaltamereltä ja naisvihamielisestä
Meksikosta. Millainen on katulapsen katse
Lagosin aamuruuhkassa ja öljypohatan pakkolahja
Kairossa? Mitä italialainen kalastaa bussipysäkillä
ja turkkilainen mattokaupassa? Turhantärkeiden
pönöttäjien ulkokullatut kuvat revitään auki
Pariisissa ja Siperiassa.

ISBN: 978-952-80-2261-9

